



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Talous-, yrittäjyys ja työelämäosaaminen - Opetussuunnitelmista käytännön toteutukseen

TALOUS TUTUKSI –koulutustilaisuus
6.9.2021

Kristina Kaihari
Opetusneuvos
OPH





1.8.2021

- LUKIOT: UUSI
OPETUSSUUNNITELMA
KÄYTTÖÖN
- PERUSOPETUS: UUDISTETUT
PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT
KÄYTTÖÖN

TALOUS-, YRITTÄJYYS- JA TYÖELÄMÄOSAAMINEN PERUSOPETUKSESSA

- Laaja-alainen osaaminen (L3, L5, L6: **Työelämätaidot ja yrittäjyys**); kaikki kouluasteet ja koulun toiminnot
- Ympäristöoppi (vl. 1 – 6)
- **Yhteiskuntaoppi/taloustieto** (vl. 4 – 6 ja 7 – 9), ja valinnaiset (8-9)
- Matematiikka, kotitalous (vl. 7, valinnaiset 8 – 9), **OPO, TET**
- Monialaiset oppimiskokonaisuudet; yhteistyöprojektit, painotukset

TALOUS-, YRITTÄJYYS- JA TYÖELÄMÄOSAAMINEN LUKIOKOULUTUKSESSA

Uudet lukion opetussuunnitelmat käyttöön 1.8.2021

- Yhteiskuntaoppi **YH2: TALOUSTIETO** ja valinnaiset, opinto-ohjaus, matematiikka
- **Laaja-alainen osaaminen Yhteiskunnallinen osaaminen**
 - Työelämävalmiudet ja yrittäjämäinen asenne
- **Korkeakouluyhteistyö ja työelämä- sekä kansainvälinen osaaminen**
- Monialaiset/monioppiaineiset kurssit -> moduuleihin pohjautuvat opintojaksot

TALOUS-, YRITTÄJYYS- JA TYÖELÄMÄOSAAMINEN AMMATILISESSA KOULUTUKSESSA

Kaikki ammatilliset perustutkinnot sisältävät tutkinnon osan

Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen (8 ops) sisältää talouteen liittyviä osaamistavoitteita

Pakollisena yhteiskuntataidoissa

- osaa suunnitella ja hoitaa **omaa talouttaan** sekä arvioida siihen liittyviä riskejä

Pakollisena yrittäjydessä ja yritystoiminnassa

- osaa arvioida oman yrittäjyyden ja yritystoiminnan merkitystä omalle hyvinvoinnilleen ja Suomen kansantaloudelle

POPS: LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN (vl. 1-9) – Kaikki oppiaineet!

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

- Oppilaita opastetaan kehittämään **kuluttajataitojaan** sekä edellytyksiään **omasta taloudesta huolehtimiseen ja talouden suunnitteluun.**

Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)

- Oppilaiden tulee saada **yleisiä valmiuksia**, jotka edistävät **kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan.**
- **kokemuksia**, jotka auttavat **oivaltamaan työn ja yritteliäisyyden merkityksen, yrittäjyyden mahdollisuudet** sekä **oman vastuun yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä.**
- opetus järjestetään niin, että oppilaat voivat kartuttaa **työelämäntuntemustaan,** oppia **yrittäjämäistä toimintatapaa** ja oivaltaa **koulussa ja vapaa-ajalla hankitun osaamisen merkityksen oman työuran kannalta.**

YHTEISKUNTAOPIN/Taloustiedon tehtäviä vl. 4-9 (POPS 2014)

- rohkaista oppilaita kehittymään **oma-aloitteisiksi** yhteiskunnallisiksi ja **taloudellisiksi toimijoiksi**
- vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta **työtä, työelämää ja yrittäjyyttä sekä eri ammatteja kohtaan**
- oppilaat tutustuvat **oman taloudenhoidon ja vastuullisen kuluttamisen perusasioihin.**
 - > *Oppilaita ohjataan seuraamaan ajankohtaisia kysymyksiä ja tapahtumia sekä ymmärtämään niiden yhteyksiä omaan elämään*

Toiminnalliset ja kokemukselliset työtavat, monipuoliset oppimisympäristöt!

KOTITALOUS : arjen talous- ja kuluttajaosaaminen

MATEMATIIKKA, OPO: TET!

Laaja-alainen osaaminen lukiossa

#LUPS2021

Tavoitteina

- hyvä yleissivistys
- kestävän tulevaisuuden rakentaminen
- vahvat jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiudet

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Kansainvälisyysvalmiudet ja maailmankansalaisen asenne
- Suomalaisen, eurooppalaisen ja globaalin kulttuuriperinnön tuntemus sekä kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen
- Eettinen toimijuus globaalissa media- ja teknologia-maailmassa

Hyvinvointiosaaminen

- Huolenpito itsestä ja muista
 - Omien vahvuuksien tunnistaminen ja käyttäminen sekä identiteetin rakentaminen
 - Sinnikkyys muutosten ja yllätysten maailmassa

Vuorovaikutusosaaminen

- Tunne- ja empatiataidot
- Sosiaaliset taidot, yhteistyökyky ja yhdessä oppimisen taidot
- Kielitietoisuus ja rakentavan viestinnän taito

HYVÄ, TASAPAINOINEN JA SIVISTYNYT IHMINEN

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Arvolähtöinen ja eettinen toiminta yhteiseksi hyväksi
- Luonnon monimuotoisuuden arvostaminen ja tutkimustietoon perustuva ilmasto-osaaminen
- Kiertotalouden ymmärtäminen ja kestävä kuluttajuus

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Demokratiataidot, vaikuttaminen turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestävän tulevaisuuden puolesta
 - Osaamisen käyttäminen sekä omaksi että yhteiskunnan hyväksi
 - Uudistumiskyky, työelämävalmiudet ja yrittäjämäinen asenne

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Uteliaisuus ja motivaatio oppia sekä etsiä merkityksiä ja yhdistellä asioita uudella tavalla
 - Oppimisen säätely, lähdekriittisyys ja jatkuva oppimistaitojen kehittäminen
 - Monilukutaito digiajassa

LOPS2021 3.6 Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys

Toimintakulttuurissa, laaja-alaisen osaamisen toteutuksissa ja kaikkien oppiaineiden opinnoissa

Työelämävalmiudet/LOPS2021

- ❑ **opiskeluympäristöt**, jotka lisäävät **jatko-opintojen, yritys- ja työelämän tuntemusta myös kansainvälisesti: toimintakulttuuri, yhteistyö**
- ❑ **työn, yrittäjyyden ja taloudellisen toimeliaisuuden uudet muodot ja mahdollisuudet**
- ❑ **Elämänhallinnan taidot, yhteistyö- ja tiimitaidot, luovuus, rohkeus, joustavuus**

Ohjataan opiskelijoita

- ❑ jakamaan ja refleктоimaan **työelämään ja yrittäjyyteen** liittyviä teemoja, aktiviteetteja ja osaamistaan

➤ **MERKITYKSELLISYYS, POSITIIVINEN DRAIVI, TULEVAISUUTEEN SUUNTAAMINEN!**

Yhteiskuntaoppi/LOPS 2021

Taloustieto (YH2)

- ☐ käsitellään mikro- ja makrotalouden kysymyksiä kotitalouksien, yritysten ja julkisen talouden näkökulmista
- ☐ Perehdytään talouden ja politiikan kytköksiin sekä työnteon ja yrittämisen merkitykseen hyvinvointivaltion rahoittamisessa

Tavoitteita mm., että opiskelija

- ymmärtää työnteon ja yrittäjyyden merkityksen taloudessa ja yhteiskunnassa
- osaa tehdä perusteltuja taloudellisia päätöksiä ja omaa keinot hallita ja suunnitella omaa talouttaan

Yhteistyötä, aktiviteetteja, verkostoja...

- Yrittäjyyden kehittämistehtävän saaneet lukiot – **verkostot**, LUKE-verkosto
- Koulu-yritys, koulu-työelämäyhteistyö
- Yrityskylä, bisneskurssit, Mun elämä, Duunikoutsi, Pörssilähettiläät, sijoittajakoulu
- Nuori yrittäjyys: Pikkuyrittäjät, Vuosi yrittäjänä
- aineistot, aktiviteetit ja kehittäminen: THNK, Taloudellinen tiedotustoimisto TAT, Suomen Pankki, FA, Pörssisäätiö, KKV, Kuluttajaliitto, 4H, Martat...
- Verkkoaineistoja: Tralla, Zaldo, Rahalaakso, Taloussankari, Money Flow Challenge, Control Your Money, Finanzity, Eurokampus...
- Kilpailut: Taloustietokilpailu, Talousguru, Generation€, Tubeta tonni, Yritys Hyvä...
- **TALOUS TUTUKSI** –koulutukset opettajille!
- TIETOPERUSTAISUUS – JATKUVA KEHITTÄMINEN - OPETTAJIEN PERUS- JA TÄYDENNYSKOULUTUS – KOTIEN ROOLI - **YHTEISTYÖ**

Aineistoja ja verkkomateriaalia

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/yhteiskuntaopin-materiaalit>

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/s3-kuluttaja-ja-taloulosaaminen-kodissa>



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Hae sisällöstä



Suomeksi



Ajankohtaista

Palvelut

Koulutus ja tutkinnot

Kehittäminen ja kansainvälisyys

Tilastot ja julkaisut

Tietoa meistä

Opettajille

Etusivu

Opettajille ja kasvattajille

Opettajille ja kasvattajille

Opetushallitus tarjoaa suomalaisille opettajille ja kasvattajille välineitä, aineistoja ja tietoa opetustyöhön, opetuksen suunnitteluun ja oman asiantuntijuuden kehittämiseen.

Kouluesimerkit

☐ Perusopetus (alakoulu ja yläkoulu)

- lehtori **Marketta Hulkko-Lassila**, Nummen yhtenäiskoulu (Hämeenlinna)

☐ LUKIO

- lehtori **Merita Suikkanen**, Salon lukion Business-linja